BENDROJO TEISMO (aštuntoji kolegija) SPRENDIMAS

2010 m. birželio 18 d.*

Byloje T-549/08

Liuksemburgo Didžioji Hercogystė, atstovaujama M. Fisch, padedamos advokatės P. Kinsch,

ieškovė,

prieš

Europos Komisiją, atstovaujamą A. Steiblytės ir B. Conte,

atsakovę,

* Proceso kalba: prancūzų.

dėl prašymo panaikinti 2008 m. rugsėjo 24 d. Komisijos sprendimą C(2008) 5383 dėl Europos socialinio fondo (ESF) tarpinių išmokų pagal Bendrijų struktūrinių fondų paramos bendrojo programavimo dokumentą, skirtą tikslui Nr. 3 Liuksemburge siekti, mokėjimo sustabdymo bei 2008 m. spalio 6 d. Komisijos sprendimo C(2008) 5730 dėl tarpinių išmokų mokėjimo pagal Bendrijų iniciatyvos programą, skirtą kovai su diskriminacija ir nelygybe darbo rinkoje (EQUAL) Liuksemburge, sustabdymo

BENDRASIS TEISMAS (aštuntoji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas E. Martins Ribeiro, teisėjai S. Papasavvas ir N. Wahl (pranešėjas),

posėdžio sekretorė T. Weiler, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2010 m. kovo 4 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

Teisinis pagrindas

1 Pagal EB 147 straipsnio pirmą pastraipą Europos Bendrijų Komisijai pavedama administruoti Europos socialinį fondą (ESF), įsteigtą pagal EB 146 straipsnį. Remiantis EB 159 straipsnio pirma pastraipa ESF yra vienas iš struktūrinių fondų.

2 Teisės normos, kuriomis reglamentuojami struktūriniai fondai, visų pirma pagalbos tikslai, organizavimas, veikimas ir įgyvendinimas bei Komisijos ir valstybių narių vaidmuo ir kompetencija šioje srityje, kiek tai susiję su šiai bylai svarbiu 2000 –2006 m. programavimo laikotarpiu, iš esmės apibrėžti 1999 m. birželio 21 d. Tarybos reglamente (EB) Nr. 1260/1999, nustatančiame bendrąsias nuostatas dėl struktūrinių fondų (OL L 161, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 14 sk., 1 t., p. 31).

3 Pagal šio reglamento 9 straipsnio n punktą „vadovaujančioji institucija“ – tai valstybinė ar privati įstaiga arba institucija, valstybės narės paskirta nacionaliniu, regioniniu ar vietos lygiu, arba valstybė narė, kai ji pati vykdo šią funkciją, kad tvarkytų šiame reglamente numatytą pagalbą. Remiantis šio reglamento 9 straipsnio o punktu „mokėjimo institucija“ apibrėžiama kaip „viena ar daugiau nacionalinių, regioninių ar vietos

institucijų arba įstaigų, kurias valstybės narės paskiria mokėjimo paraiškoms rengti, teikti ir mokėjimams iš Komisijos gauti.“

4 Reglamento Nr. 1260/1999 34 straipsnio 1 dalies f punkte numatyta, kad vadovaujančioji institucija atsako už veiklos, kuri finansuojama iš pagalbos, atitiktį taisyklėms, o svarbiausia, kad įgyvendinant vidaus kontrolės priemones būtų vadovaujamasi patikimo finansų valdymo principais.

5 Reglamento Nr. 1260/1999 38 straipsnyje nustatyta:

„1. Nepažeidžiant Komisijos atsakomybės įgyvendinant Europos Bendrijos bendrąjį biudžetą, valstybės narės visų pirma prisiima atsakomybę už finansinę pagalbos kontrolę. Tam tikslui jos imasi tokių priemonių:

a) tikrina, kad valdymo ir kontrolės planai [sistemos] būtų taip parengti ir įgyvendinti, kad būtų užtikrintas veiksmingas ir teisingas Bendrijos lėšų naudojimas;

b) pateikia Komisijai šių planų [sistemų] aprašymą;

c) užtikrina, kad pagalba tvarkoma pagal visas taikomas Bendrijos taisykles ir kad joms perduotos lėšos naudojamos pagal patikimo finansinio valdymo principus;

d) patvirtina, kad Komisijai pateiktos išlaidų deklaracijos yra teisingos, ir užtikrina, kad jas rengia apskaitos sistemos pagal patvirtinamuosius dokumentus, kuriuos galima patikrinti;

e) užkerta kelią netikslumams, nustato juos ir taiso, pagal taisykles praneša apie juos Komisijai ir nuolat informuoja Komisiją apie administracinių ir teisminių procesų eigą;

f) baigus teikti pagalbą pateikia Komisijai deklaraciją, parengtą asmens arba departamento, funkciniu požiūriu nepriklausomo nuo paskirtos vadovaujančiosios institucijos. Šioje deklaracijoje yra apibendrinamos praėjusiais metais atliktų patikrinimų išvados ir įvertinamas paraiškų apmokėti paskutinį likutį pagrįstumas bei operacijų, nurodytų paskutiniame išvadų patvirtinime, teisėtumas ir reguliarumas. Valstybės narės prie šio patvirtinimo gali pridėti savo išvadas, jeigu mano, kad tai būtina;

g) bendradarbiauja su Komisija, kad užtikrintų Bendrijos lėšų naudojimą pagal patikimo finansinio valdymo principus;

h) išieško visas sumas, prarastas dėl nustatytų netikslumų, ir prireikus nustato delspinigius vėluojančioms sumoms.

2. Komisija, būdama atsakinga už Europos Bendrijų bendrojo biudžeto įgyvendinimą, užtikrina, kad valstybės narės turi sklandžiai dirbančias valdymo bei kontrolės sistemas, dėl to Bendrijos lėšos naudojamos veiksmingai ir teisingai.

Tam tikslui, nepažeidžiant valstybių narių pagal nacionalinius įstatymus ir kitus teisės aktus atliktų patikrinimų, Komisijos pareigūnai arba tarnautojai gali, laikydamiesi susitarimų, kurie buvo suderinti su valstybe nare bendradarbiavimo sutartyje, nurodytoje šio straipsnio 3 dalyje, patikrinti vietose, įskaitant atrankinius patikrinimus, veiklą, kurią finansuoja fondai, ir valdymo bei kontrolės sistemas, pranešdami apie tai bent prieš vieną darbo dieną. Komisija nusiunčia suinteresuotai valstybei narei pranešimą, kad gautų visą reikalingą pagalbą. Suinteresuotos valstybės narės pareigūnai ar tarnautojai gali dalyvauti atliekant tokius patikrinimus.

Komisija gali prašyti suinteresuotos valstybės narės atlikti patikrinimą vietoje ir patvirtinti, kad viena ar kelios operacijos yra teisingos. Komisijos pareigūnai ar tarnautojai gali dalyvauti atliekant tokius patikrinimus.

3. Komisija ir valstybės narės, remdamosi dvišaliais administraciniais susitarimais, bendradarbiauja derindamos patikrinimų planus, metodus ir įgyvendinimą, kad jie būtų kuo naudingesni. Jos nedelsdamos pasikeičia informacija apie atliktų tikrinimų rezultatus.

Ne rečiau kaip kartą per metus ir visuomet – prieš metinį patikrinimą, numatytą 34 straipsnio 2 dalyje, yra tikrinami ir vertinami:

a) valstybės narės ir Komisijos atliktų tikrinimų rezultatai;

b) pastabos, kurias pateikė kitos nacionalinės ar Bendrijos kontrolės įstaigos ar institucijos;

c) pastebėtų netikslumų finansinis poveikis, priemonės, kurių buvo imtasi arba kurios dar būtų reikalingos jiems ištaisyti, o prireikus – suderinimas su valdymo bei kontrolės sistemomis.

4. Po šio patikrinimo bei vertinimo ir nepažeidžiant priemonių, kurių valstybės narės nedelsdamos turi imtis pagal šio ir 39 straipsnių nuostatas, Komisija gali pateikti pastabas, ypač dėl nustatytų netikslumų finansinio poveikio. Šios pastabos skirtos valstybei narei ir tam tikros pagalbos vadovaujančiajai institucijai. Prie pastabų prireikus pridedami prašymai dėl taisomųjų priemonių nustatytiems valdymo trūkumams ir tiems nustatytiems netikslumams, kurie dar nėra ištaisyti, pataisyti. Valstybėms narėms sudaroma galimybė pateikti savo pastabas dėl šių pastabų.

Jeigu Komisija, valstybėms narėms pateikus pastabas arba jų nepateikus, patvirtina išvadas, valstybė narė per nustatytą terminą imasi reikalingų priemonių Komisijos prašymams įvykdyti ir informuoja Komisiją apie savo veiksmus.

5. Nepažeidžiant šio straipsnio nuostatų, Komisija, deramai patikrinusi, gali sustabdyti visą arba dalį tarpinio mokėjimo, jeigu nustato, kad minėtos išlaidos susijusios su dideliu netikslumu, kuris nebuvo ištaisytas, ir kad reikalinga neatidėliotinai imtis priemonių. Komisija informuoja suinteresuotą valstybę narę apie priemones, kurių buvo imtasi, ir tokio sprendimo priežastis. Jeigu praėjus penkiems mėnesiams priežastys dėl sustabdytų mokėjimų išlieka arba suinteresuota valstybė narė nepranešė Komisijai apie priemones, kurių buvo imtasi dideliam netikslumui ištaisyti, taikomos 39 straipsnio nuostatos.

6. Jeigu dvišaliuose administraciniuose susitarimuose nenuspręsta kitaip, trejus metus po to, kai Komisija sumokėjo bet kurios pagalbos likutį, atsakingos institucijos nuolat suteikia Komisijai galimybę gauti išlaidų ir atitinkamos pagalbos patikrinimus

patvirtinamuosius dokumentus (originalus arba tekstus, patvirtintus, kad jie atitinka dokumento originalą, paprastai esanti priimtinuose duomenų nešėjuose). Šio laikotarpio skaičiavimas gali nutrūkti, jeigu vyksta teisminis procesas arba Komisijos deramai motyvuotu prašymu.“

6 Reglamento Nr. 1260/1999 39 straipsnyje „Finansinių klaidų taisymai [Finansinės korekcijos]“ numatyta:

„1. Valstybės narės visų pirma atsako už netikslumų tyrimą remdamosi svarbiausių pokyčių, kurie daro įtaką pagalbos įgyvendinimo ar priežiūros esmei ar sąlygoms, įrodymais ir už reikalingus finansinių klaidų taisymus [reikalingas finansines korekcijas].

Valstybė narė taiso finansines klaidas [atlieka reikalingas finansines korekcijas], susijusias su atskirais ar sistemingais netikslumais. Valstybės narės daromais taisymais [atliekamomis korekcijomis] panaikinamas visas Bendrijos įnašas ar jo dalis. Tokia tvarka aptiktas [gaunamas] Bendrijos lėšas valstybė narė gali dar kartą naudoti atitinkamai pagalbai, laikydamasi 53 straipsnio 2 dalyje nurodytų susitarimų.

2. Jeigu Komisija, atlikusi reikalingus patikrinimus, daro išvadą, kad:

<…>

c) yra dideli valdymo ar kontrolės sistemų darbo trūkumai, dėl kurių gali atsirasti sistemingų netikslumų,

Komisija sustabdo minėtus tarpinius mokėjimus ir, nurodžiusi tokio sprendimo priežastis, prašo valstybės narės pateikti savo pastabas ir, jei reikia, per nustatytą laiką ištaisyti padėtį.

Jeigu valstybė narė prieštarauja Komisijos pastaboms, Komisija kviečia valstybę narę į posėdį, kuriame abi šalys bendradarbiavimo partnerystės pagrindu stengiasi susitarti dėl pastabų ir išvadų, kurios turi būti padarytos iš pastabų.

3. Komisijos nustatyto laikotarpio pabaigoje, jeigu nebus pasiektas susitarimas ir valstybė narė neištaisys padėties, Komisija, atsižvelgusi į valstybės narės pastabas, priimti sprendimą gali per tris mėnesius:

a) sumažinti į sąskaitą mokamą sumą, minėtą 32 straipsnio 2 dalyje;

arba

b) ištaisyti reikalaujamas finansines klaidas [atlikti finansines korekcijas] panaikinant fondų įnašo dalį, skirtą tam tikrai pagalbai, arba visą įnašą.

Komisija, priimdama sprendimą dėl taisomos [korekcijos] sumos ir, laikydamasi proporcingumo principo, atsižvelgia į netikslumų arba pokyčių rūšį ir valstybių narių valdymo ar kontrolės sistemose nustatytų trūkumų finansinę svarbą bei jų mastą.

Jeigu nėra priimta jokio sprendimo dėl a arba b punktų, tarpinių mokėjimų sustabdymas nedelsiant panaikinamas.

<...>“

7 Pagal 2001 m. kovo 2 d Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001, nustatančio išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 1260/1999 įgyvendinimo taisykles dėl struktūrinių fondų paramos valdymo ir kontrolės sistemų (OL L 63, p. 21; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 14 sk., 1 t., p. 132), 3 straipsnio a punktą vadovaujančiųjų ir mokėjimo institucijų bei tarpinių įstaigų valdymo ir kontrolės sistemos, atsižvelgiant į administruojamos paramos apimties proporcingumą, numato aiškiai apibrėžtas, aiškiai paskirstytas ir, kaip reikalinga patikimai finansų valdymo praktikai užtikrinti, deramai atskirtas atitinkamos organizacijos funkcijas.

8 Reglamento Nr. 438/2001 4 straipsnyje numatyta:

„Valdymo ir kontrolės sistemos apima tvarką, kaip patikrinti bendrai finansuojamus tiekiamus produktus ir teikiamas paslaugas, išlaidų, kurioms teikiamos paraiškos, [deklaruotų išlaidų] tikrumą bei tvarką, kaip užtikrinti, kad būtų laikomasi atitinkamo Komisijos sprendimo pagal Reglamento <...> Nr. 1260/1999 28 straipsnį reikalavimų ir taikomų nacionalinių bei Bendrijos taisyklių, pirmiausia dėl išlaidų tinkamumo tam

tikrai struktūrinių fondų paramai gauti, viešųjų pirkimų, valstybės pagalbos (įskaitant taisykles dėl pagalbos kaupimo), aplinkos apsaugos ir lygių galimybių.

Pagal minėtąją tvarką atskirų veiklos rūšių patikrinimai turi būti įforminami vietoje. Dokumentuose nurodomas atliktas darbas, patikrinimo rezultatai ir kokių priemonių buvo imtasi pažeidimams ištaisyti. Jeigu fiziniai ar administraciniai patikrinimai yra neišsamūs, tačiau atlikti atrinkus veiklos rūšis, dokumentuose nurodomos atrinktos veiklos rūšys ir aprašomas atrankos metodas."

9 Remiantis Reglamento Nr. 438/2001 7 straipsniu:

„1. Valstybių narių valdymo ir kontrolės sistemos užtikrina pakankamą audito seką.

2. Audito seka yra laikoma pakankama, jeigu ji padeda:

a) sutikrinti Komisijai sertifikuotas suvestines sumas su atskirais išlaidų ir patvirtinamaisiais dokumentais, kurie saugomi įvairiais administraciniais lygiais, įskaitant galutinius naudos gavėjus, jeigu jie nėra galutiniai finansavimo gavėjai, veiklą vykdančias įstaigas ar firmas; ir

b) patikrinti turimų Bendrijos ir nacionalinių lėšų paskirstymą ir pervedimus.

Pakankamos audito sekos informacijos reikalavimų pavyzdinis aprašas yra pateiktas I priede.

<…>“

10 To paties reglamento 9 straipsnis, susijęs su išlaidų sertifikavimu, išdėstytas taip:

„1. Tarpinių ir galutinių išlaidų ataskaitų [išlaidų deklaracijų], minėtų Reglamento 1260/1999 32 straipsnio 3 ir 4 dalyse, sertifikatus II priede nustatyta forma parengia mokėjimo institucijos asmuo ar departamentas, kuris nepriklauso jokiai paraiškas tvirtinančiai tarnybai.

2. Prieš sertifikuodama atitinkamą išlaidų ataskaitą [išlaidų deklaraciją], mokėjimo institucija įsitikina, ar yra įvykdytos šios sąlygos:

a) vadovaujančioji institucija ir tarpinės įstaigos įvykdė Reglamento <...> Nr. 1260/1999, pirmiausia 38 straipsnio 1 dalies c ir e punktų bei 32 straipsnio 3 ir 4 dalių reikalavimus, ir laikėsi Komisijos sprendimo pagal reglamento 28 straipsnį sąlygų;

b) išlaidų ataskaitoje nurodytos tik tos išlaidos, kurios:

i) buvo realiai padarytos per tinkamumo laikotarpį, kurį galutiniai naudos gavėjai nustatė sprendime išlaidų formoje remiantis Komisijos reglamento (EB) Nr. 1685/2000 <...> priedo 1 taisyklės 1.2, 1.3 ir 2 dalyse, kurios gali būti patvirtintos gautomis sąskaitomis-faktūromis arba lygiavertės įrodomosios galios apskaitos dokumentais;

ii) padarytos veiklos, atrinktos finansuoti pagal konkrečią atitinkamą paramą remiantis atrankos kriterijais ir tvarka, metu bei taikant Bendrijos taisykles visu laikotarpiu, kuriuo išlaidos buvo padarytos; ir

iii) atsiranda dėl priemonių, kurioms tam tikrais atvejais Komisija oficialiai patvirtino visą valstybės pagalbą.

3. Kad prieš pateikiant Komisijai išlaidų ataskaitą visuomet būtų galima atsižvelgti į kontrolės sistemų ir audito sekos pakankamumą, vadovaujančioji institucija užtikrina, kad mokėjimo institucija būtų nuolat informuojama apie vadovaujančiosios institucijos ir tarpinių įstaigų tvarką, taikomą:

a) patikrinti bendrai finansuojamus tiekiamus produktus ir teikiamas paslaugas bei paraiškose nurodytų išlaidų tikrumą;

b) užtikrinti, ar laikomasi taikomų taisyklių, ir;

c) išlaikyti audito seką.

4. Tais atvejais, kai vadovaujančioji ir mokėjimo institucijos yra ta pati įstaiga arba priklauso tai pačiai įstaigai, ji užtikrina, kad būtų taikoma tvarka, numatanti lygiavertes kontrolės priemones toms, kurios numatytos 2 ir 3 dalyse.“

Ginčo aplinkybės

11 2000 m. rugpjūčio 8 d. Komisija priėmė sprendimą C(2000) 1128, patvirtinantį Bendrijų struktūrinių fondų paramos bendrojo programavimo dokumentą, skirtą tikslui Nr. 3 Liuksemburge siekti (CCI nº 1999LU053DO001), kuriame buvo numatytos iš viso 93 578 900 EUR išlaidos ir išlaidos, kurių dalį – iki 39 452 700 EUR – padengia Bendrijos vadovaudamosi bendro finansavimo principu. Galiausiai šis sprendimas buvo pakeistas 2007 m. rugsėjo 10 d. Sprendimu C (2007) 4256, kuriame numatyta iš viso 83 289 224 EUR išlaidos, iš kurių ESF finansuoja iki 35 576 935 EUR.

12 2001 m. kovo 22 d. Komisija priėmė sprendimą C (2001) 42, patvirtinantį Bendrijų iniciatyvos programą, skirtą kovai su diskriminacija ir nelygybe darbo rinkoje (EQUAL) Liuksemburge (CCI Nr. 2000LU050PC001), kuriame buvo numatytos iš viso 8 800 000 EUR išlaidos, iš kurių 4 400 000 EUR finansuoja ESF. Galiausiai šis

sprendimas buvo pakeistas 2007 m. liepos 24 d. Sprendimu C (2007) 3658, kuriame numatytos iš viso 8 707 522 EUR išlaidos, iš kurių 4 353 761 EUR finansuoja ESF.

13 2002 m. vasario 7 d. laišku Liuksemburgo valdžios institucijos, remdamosi Reglamento Nr. 438/2001 5 straipsniu, pateikė savo sistemų, skirtų pagalbai, kuri per du kartus suteikta vadovaujantis sprendimais C (2000) 1128 ir C (2001) 42) (toliau – nagrinėjama pagalba), valdyti ir kontroliuoti, aprašą.

14 2002 m. liepos 8–10 d. Komisijos tarnybos, remdamosi Liuksemburgo institucijų pateiktu aprašu, atliko numatytą 2000–2006 m. programavimo laikotarpio prevencinį auditą pagal Reglamento Nr. 1260/1999 38 straipsnio 2 dalį siekdamos įvertinti diegiamas valdymo ir kontrolės sistemas.

15 2002 m. rugpjūčio 22 d. laišku Komisija išsiuntė Liuksemburgo valdžios institucijoms galutinę audito ataskaitą. Šioje ataskaitoje, remdamosi teorine suvestine, Komisijos tarnybos, be kita ko, padarė išvadą, kad Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės sukurtomis valdymo ir kontrolės sistemomis užtikrinama pakankamai garantijų, kad laikomasi galiojančių teisės aktų ir bendrai pripažintų patikimo valdymo kriterijų.

16 2003 m. liepos 7–8 d. atlikdamos auditą, skirtą, be kita ko, su 1994–1999 m. programavimo laikotarpio užbaigimu susijusių procedūrų suvestinei parengti, Komisijos tarnybos patikrino ir sistemas, skirtas 2000–2006 m. programavimo laikotarpiui.

17 2003 m. rugsėjo 4 d. laišku Liuksemburgo valdžios institucijoms buvo išsiųsta audito ataskaita, parengta remiantis minėtu patikrinimu. Joje Komisijos tarnybos

konstatavo, kad apskritai vertinant buvo laikytasi ankstesnėje audito ataskaitoje pateiktų rekomendacijų.

18 2004 m. birželio 14–16 d. Komisija atliko EQUAL programos valdymo ir kontrolės sistemų auditą. 2005 m. vasario 11 d. laišku ji pateikė šio audito ataskaitą. Remiantis šia atskaita, minėtos sistemos atitiko teisės aktų reikalavimus, nebent kitaip būtų nustatyta atliekant vadinamuosius „5 %“ dar neatliktų patikrinimų.

19 2007 m. birželio 11 d. – liepos 13 d. Komisijos tarnybos atliko keletą patikrinimų siekdamos atsitiktinės atrankos būdu patvirtinti įdiegtų nagrinėjamos pagalbos valdymo ir kontrolės sistemų patikimumo lygį. 2007 m. lapkričio 29 d. laišku šio audito ataskaita (toliau – 2007 m. lapkričio 29 d. audito ataskaita) pateikta Liuksemburgo valdžios institucijoms. Joje akcentuojami esminiai ginčijamos pagalbos valdymo ir kontrolės sistemų trūkumai, susiję su vadovaujančiosios ir mokėjimo institucijų funkcijų atskyrimu, vadovaujančiosios institucijos atliktais pirminiais patikrinimais, mokėjimo institucijos atliktu išlaidų deklaracijų sertifikavimu ir audito seka.

20 2008 m. sausio 16 d. laišku Liuksemburgo valdžios institucijos pateikė pastabas dėl 2007 m. lapkričio 29 d. audito ataskaitos.

21 2008 m. sausio 29 d. laišku Komisija priminė Liuksemburgo valdžios institucijoms, kad jos privalo atkurti patikimą nagrinėjamos pagalbos valdymą, visų pirma paisant patikimo finansų valdymo principo ir atsižvelgiant į riziką Bendrijos biudžetui.

22 Per 2008 m. vasario 29 d. metinį susirinkimą Komisija įspėjo Liuksemburgo valdžios institucijas apie tai, kad jei nebus įvykdyta pareiga atkurti patikimą ginčijamos pagalbos valdymą, ji gali priimti sprendimą sustabdyti tarpinius mokėjimus.

23 2008 m. gegužės 13 d. laišku Komisija nurodė, kad ji nekeičia savo pozicijos ir atsakė į Liuksemburgo valdžios institucijų 2008 m. sausio 16 d. laiške pateiktus argumentus. Ji nurodė, kad remiantis pateikta informacija nė viena iš 2007 m. lapkričio 29 d. audito ataskaitoje pateiktų rekomendacijų negali būti laikoma „įvykdyta“. Pagal Reglamento Nr. 1260/1999 39 straipsnio 2 dalį Komisija pasiūlė Liuksemburgo valdžios institucijoms per du mėnesius nuo šio laiško gavimo pateikti jai pastabas bei korekcinių priemonių, kurių buvo imtasi siekiant pagerinti nagrinėjamos pagalbos valdymo ir kontrolės sistemų veikimą, ir reikiamų finansinių korekcijų aprašą.

24 Per 2008 m. gegužės 20 d. susitikimą su Liuksemburgo bendrosios finansų inspekcijos atstovais Komisijos tarnybų atstovai išsamiau paaiškino priežastis, dėl kurių patvirtina savo poziciją dėl valdymo ir kontrolės sistemų trūkumų. Savo ruožtu, Liuksemburgo valdžios institucijos nurodė, kad jos nekeičia savo pozicijos, išdėstytos 2008 m. sausio 16 d. laiške. 2008 m. birželio 17 d. susitikime su Komisijos tarnybos atstovais Liuksemburgo vadovaujančiosios institucijos atstovai dar kartą pakartojo savo poziciją.

25 2008 m. rugsėjo 24 d. Sprendimu C(2008) 5383 dėl Europos socialinio fondo (ESF) tarpinių išmokų pagal Bendrijų struktūrinių fondų paramos bendrojo programavimo dokumentą, skirtą tikslui Nr. 3 Liuksemburge siekti, mokėjimo sustabdymo bei 2008 m. spalio 6 d. Sprendimu C(2008) 5730 dėl tarpinių išmokų mokėjimo pagal EQUAL programą Liuksemburge sustabdymo (toliau kartu – ginčijami sprendimai) Komisija sustabdė ESF tarpinius mokėjimus, susijusius su nagrinėjama

pagalba. Ji padarė išvadą, kad nustatyta didelių valdymo ar kontrolės sistemų trūkumų, dėl kurių gali atsirasti sisteminių netikslumų, kaip suprantama pagal Reglamento Nr. 1260/1999 39 straipsnio 2 dalies c punktą.

Procesas ir šalių reikalavimai

26 2008 m. gruodžio 16 d. Liuksemburgo Didžioji Hercogystė teismo kanceliarijai pateikė šį ieškinį.

27 Remdamasis teisėjo pranešėjo pranešimu, teismas (aštuntoji kolegija) nusprendė pradėti žodinę proceso dalį.

28 2010 m. kovo 4 d. teismo posėdyje buvo išklausytos šalių nuomonės ir atsakymai į teismo pateiktus klausimus.

29 Liuksemburgo Didžioji Hercogystė teismo prašo:

— panaikinti ginčijamus sprendimus,

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

30 Komisija teismo prašo:

— pripažinti ieškinį nepriimtinu tiek, kiek jis susijęs su sprendimu C (2008) 5383 ,

— atmesti likusią ieškinio dalį,

— priteisti iš Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės bylinėjimosi išlaidas.

Dėl priimtinumo

Šalių argumentai

31 Komisija mano, kad šis ieškinys tiek, kiek jis susijęs su Sprendimu C (2008) 5383, pateiktas per vėlai ir todėl nepriimtinas. Pagal EB 230 straipsnio penktą pastraipą ieškiniai dėl panaikinimo turi būti pateikti per du mėnesius nuo pranešimo apie aktą ieškovui dienos. Nagrinėjamu atveju sprendimą Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės nuolatinė atstovybė prie Europos Sąjungos gavo 2008 m. rugsėjo 25 d. Taigi, šis ieškinys, kiek jis susijęs su Sprendimu C (2008) 5383, pateiktas pažeidus terminą.

32 Savo raštuose Liuksemburgo Didžioji Hercogystė to visiškai nepaaiškino. Vis dėlto per teismo posėdį, atsakydama į teismo pateiktą klausimą, ji nurodė neginčijanti to, kad Sprendimą C (2008) 5383 gavo 2008 m. rugsėjo 25 d., ir tai buvo įrašyta į teismo posėdžio protokolą.

Teismo vertinimas

33 Reikia priminti, kad pagal EB 230 straipsnio penktą pastraipą ieškinys dėl panaikinimo pateikiamas per du mėnesius nuo pranešimo ieškovui apie ginčijamą aktą dienos. Pagal Bendrojo teismo procedūros reglamento 102 straipsnio 2 dalį šis terminas ilginamas dešimčia dienų dėl atstumo.

34 Pagal nusistovėjusią teismų praktiką šis terminas ieškiniui pareikšti yra imperatyvus ir nepriklauso nuo šalių ir teismo valios, nes nustatytas siekiant užtikrinti teisinių situacijų aiškumą ir saugumą bei išvengti bet kokios diskriminacijos ar neobjektyvaus vertinimo vykdant teisingumą (1997 m. sausio 23 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Coen*, C-246/95, Rink. p. I-403, 21 punktas ir 1997 m. rugsėjo 18 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Mutual Aid Administration Servines prieš Komisiją*, T-121/96 ir T-151/96, Rink. p. II-1355, 38 punktas).

35 Nagrinėjamu atveju pagal Procedūros reglamento 101 straipsnio 1 dalies a ir b punktus bei 101 straipsnio 2 dalį ieškinio dėl Sprendimo C (2008) 5383 pareiškimo terminas prasidėjo 2008 m. rugsėjo 26 d., t. y. kitą dieną po to, kai apie šį sprendimą buvo pranešta Liuksemburgo Didžiajai Hercogystei.

36 Todėl terminas ieškiniui dėl šio sprendimo pareikšti, kuris apėmė ne tik EB 230 straipsnio penktoje pastraipoje numatytą dviejų mėnesių terminą, bet ir terminą dėl atstumo, numatytą Procedūros reglamento 102 straipsnio 2 dalyje, suėjo 2008 m. gruodžio 5 d.

37 Darytina išvada, kad šis 2008 m. gruodžio 16 d. pareikštas ieškinys dėl sprendimo C (2008) 5730 panaikinimo buvo paduotas pavėluotai ir turi būti pripažintas nepriimtinu. Tačiau ieškinys, kiek jis susijęs su Sprendimu C (2008) 5730, yra priimtinas, nes apie jį Liuksemburgo Didžiajai Hercogystei buvo pranešta tik 2008 m. spalio 7 d.

Dėl esmės

38 Grįsdama savo ieškinį Liuksemburgo Didžioji Hercogystė iš esmės nurodo du ieškinio pagrindus. Pirmasis pagrindas susijęs su teisinių lūkesčių apsaugos principo pažeidimu. Antrasis pagrindas grindžiamas Reglamento Nr. 1260/1999 39 straipsnio 2 dalies c punkto pažeidimu Komisijai sustabdžius su nagrinėjama pagalba susijusius mokėjimus, nors reikalaujamos sąlygos nebuvo įvykdytos.

39 Kalbant apie eilės tvarką, kuria turi būti nagrinėjami Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės nurodyti ieškinio pagrindai, dėl kurios bylos šalys nesutaria, reikia pažymėti, jog pirmiausia reikėtų nagrinėti pagrindą, susijusį su Reglamento Nr. 1260/1999 39 straipsnio 2 dalies c punkto pažeidimu, o vėliau – pagrindą, susijusį su teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimu.

Dėl ieškinio pagrindo, susijusio su Reglamento Nr. 1260/1999 39 straipsnio 2 dalies c punkto pažeidimu

Šalių argumentai

40 Liuksemburgo Didžioji Hercogystė tvirtina, kad sustabdžiusi nagrinėjamą pagalbą Komisija pažeidė Reglamento Nr. 1260/1999 39 straipsnio 2 dalies c punktą, nes nebuvo įvykdytos šia nuostata reikalaujamos sąlygos. Išvada, kad nustatyta didelių trūkumų, dėl kurių gali atsirasti sisteminių netikslumų, akivaizdžiai klaidinga. Net pripažįstant, kad būta pažeidimų, jie yra nereikšmingi ir nesisteminiai.

41 Pirma, dėl vadovaujančiosios ir mokėjimo institucijų organizavimo reikia pažymėti, kad Reglamento Nr. 438/2001 3 straipsniu ar kita šio reglamento nuostata nedraudžiama, kad šios dvi institucijos būtų ta pati organizacija. Tokia galimybė, be kita ko, numatyta šio reglamento 9 straipsnio 4 dalyje, o galimybė vadovaujančiajai ir mokėjimo institucijoms kartu vykdyti patikrinimus nėra draudžiama. Reikalaudama tokio funkcinio atskyrimo laipsnio Komisija padarė teisės klaidą. Dublike Liuksemburgo Didžioji Hercogystė patikslina, kad nors abiejų institucijų tikrintojai patikrinimus pas galutinį pagalbos gavėją atlieka tuo pačiu metu, dėl to nekyla joks pavojus, kad tikrintojas ir tikrinamasis veiks kaip bendrininkai, nes Liuksemburgo valstybės tarnybai taikomos etikos taisykles.

42 Antra, dėl vadovaujančiosios institucijos atliekamų pirminių patikrinimų ir mokėjimo institucijos atliekamo išlaidų sertifikavimo Liuksemburgo Didžioji Hercogystė teigia, kad pakopinis išlaidų sertifikavimas, t. y. nacionalinės vadovaujančiosios

institucijos sprendimas deklaruoti išlaidas, dėl kurių kyla abejonių, tačiau kurios deklaravimo momentu dar nėra teisiškai pripažintos netinkamomis, atitinka Reglamento Nr. 438/2001 4 straipsnį. Be to, pašalinant tik tą „iš dalies netinkamų“ išlaidų dalį, kuri yra su trūkumais, o ne jas visas, ši nuostata nepažeidžiama. Pagal šį straipsnį nacionalinės valdžios institucijoms suteikiama diskrecija jų valdymo ir kontrolės sistemų srityje, jeigu šios sistemos apima tvarką, kaip patikrinti, ar tiekiami bendrai finansuojami produktai ir teikiamos bendrai finansuojamos paslaugos, išlaidų, kurioms teikiamos paraiškos, tikrumą bei tvarką, kaip užtikrinti, kad būtų laikomasi atitinkamų Komisijos sprendimų reikalavimų. Be to, Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės nuomone, Komisijos grindžiant savo aiškinimą nurodytas 2005 m. gruodžio 21 d. darbinis dokumentas dėl tinkamos praktikos, susijusios su valstybių narių turimais atlikti struktūrinių fondų ir sanglaudos fondų bendrai finansuojamų projektų valdymo patikrinimais, nebuvo privalomas programų įgyvendinimo laikotarpiu. Galiausiai, Liuksemburgo valdžios institucijoms atlikus patikrinimus *a posteriori*, Sąjungos finansiniai interesai buvo apsaugoti.

43 Trečia, Liuksemburgo Didžioji Hercogystė mano, kad 2007 m. lapkričio 29 d. audito atskaitos išvados dėl audito sekos, pakartotos ginčijamų sprendimų 30–32 straipsniuose, kad vadovaujančiosios institucijos turimi dokumentai yra neišsamūs ir juose nenurodyta būtina informacija tam, kad būtų įrodytas išlaidų tinkamumas ir teisėtumas, yra neteisingos. Beje, šį aspektą Liuksemburgo valdžios institucijos jau aptarė savo 2008 m. sausio 16 d. pastabose, kuriose, be kita ko, pabrėžiama, jog visą informaciją, susijusią su detaliu biudžetu ir siektinais rezultatais, buvo įmanoma surasti paraiškos teikimo akte, susijusiame su kiekvienu finansuojamu projektu. Galiausiai triplike Liuksemburgo Didžioji Hercogystė pabrėžia, kad Komisija nacionalinės valdžios institucijų niekada neprašė pateikti tariamai trūkstamos informacijos.

44 Komisija ginčija visus Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės argumentus. Ji pabrėžia, kad, priešingai nei teigiama, nagrinėjamu atveju kalbama ne apie nereikšmingus

netikslumus, bet apie tam tikrą kiekį didelių trūkumų, susijusių su organizavimu, vadovaujančiosios institucijos atliekamais pirminiais patikrinimais, mokėjimo institucijos atliekamu išlaidų ataskaitų sertifikavimu ir audito seka, kurie yra esminiai valdymo ir kontrolės sistemų elementai ir kurių kiekvienas pateisina tarpinių mokėjimų sustabdymą.

Teismo vertinimas

45 Svarbu visų pirma priminti, kad remiantis teismo praktika taisyklė, pagal kurią iš Bendrijos biudžeto apmokamos tik tos išlaidos, kurių nacionalinės institucijos patyrė laikydamosi Bendrijos taisyklių, taikoma ir teikiant finansinę paramą iš ESF (2005 m. rugsėjo 15 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Airija prieš Komisiją*, C-199/03, Rink. p. I-8027, 26 punktas).

46 Pagal Reglamento Nr. 1260/1999 39 straipsnio 2 dalies c punktą Komisija sustabdo tarpinius mokėjimus, jeigu atlikusi reikalingus patikrinimus padaro išvadą, kad yra didelių valdymo ar kontrolės sistemų trūkumų, dėl kurių gali atsirasti sisteminių netikslumų. To paties reglamento 39 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad Komisija prireikus gali atlikti finansine korekcijas sumažindama arba apskritai panaikindama iš fondų finansuojamą atitinkamos pagalbos dalį.

47 Atsižvelgiant į patikimo finansų valdymo reikalavimą, kuriuo grindžiamas struktūrinių fondų įgyvendinimas, ir į su šiuo įgyvendinimu susijusius nacionalinių valdžios

institucijų įgaliojimus, Reglamento Nr. 1260/1999 38 straipsnio 1 dalyje nurodyta valstybių narių pareiga sukurti valdymo ir kontrolės sistemas, kurios vykdymo taisyklės detalizuojamos Reglamento Nr. 438/2001 2–8 straipsniuose, yra esminė.

48 Nagrinėjamu atveju reikia nustatyti, ar Komisija pagrįstai sustabdė tarpinius mokėjimus, susijusius su programa EQUAL Liuksemburgo Didžiojoje Hercogystėje, remdamasi jos nustatytais trūkumais, susijusiais, pirma, su vadovaujančiosios ir mokėjimo institucijų organizavimu, antra, vadovaujančiosios institucijos atliktais pirminiais patikrinimais bei mokėjimo institucijos atliktu išlaidų ataskaitų sertifikavimu ir, trečia, audito seka.

49 Pirma, apie vadovaujančiosios ir mokėjimo institucijų organizaciją Komisija 2007 m. lapkričio 29 d. audito ataskaitos 3.1.1.5 punkte nurodo, jog „nustatyta, kad asmenys, atsakingi už [Reglamento Nr. 438/2001] 4 straipsnyje numatytus patikrinimus, ir tie, kurie numatyti [šio reglamento] 9 straipsnyje, kad sertifikuotų išlaidas, šias funkcijas vykdė bendrai“.

50 Iš šio teiginio Sprendimo C (2008) 5730 18 konstatuojamojoje dalyje Komisija padarė išvadą, kad „vadovaujančiosios ir mokėjimo institucijų organizacija [negalėjo] būti pripažinta tinkama ir neatitiko Reglamento Nr. 438/2001 3 straipsnyje numatytų reikalavimų (aiškiai apibrėžtos, aiškiai ir deramai paskirstytos funkcijos; užtikrinimas, kad funkcijos būtų vykdomos tinkamai)“. Liuksemburgo Didžioji Hercogystė iš esmės tvirtina, kad, priešingai nei aiškina Komisija, vadovaujančiosios ir mokėjimo institucijų bendrai vykdomi pagalbos, dėl kurios priimtas sprendimas C (2008) 5730 (toliau – pagalba EQUAL), mokėjimo patikrinimai, kuriuos atliko atitinkamai mokėjimo ir vadovaujančioji institucija, neprieštarauja Reglamentui Nr. 438/2001.

51 Šiuo klausimu svarbu priminti, kad Reglamento Nr. 438/2001 3 straipsnio a punkte numatyta, jog „vadovaujančiųjų ir mokėjimo institucijų bei tarpinių įstaigų valdymo ir kontrolės sistemos, atsižvelgiant į administruojamos paramos apimties proporcingumą, numato aiškiai apibrėžtas, aiškiai paskirstytas ir, kaip reikalinga patikimai finansų [valdymo] praktikai užtikrinti, deramai paskirstytas [atskirtas] atitinkamos organizacijos funkcijas“.

52 Nors, kaip tvirtina Liuksemburgo Didžioji Hercogystė, šio reglamento 9 straipsnio 4 dalis nedraudžia, kad vadovaujančioji ir mokėjimo institucijos būtų ta pati organizacija, dar reikia, jog atitinkamoje organizacijoje egzistuotų „aiškus paskirstymas“ ir „deramas paskirstymas [atskyrimas]“.

53 Aptariamu atveju iš Sprendimo C (2008) 5730 motyvų šiuo klausimu aiškiai matyti, kad Komisija akcentavo ne tiek minėtų institucijų atliktų patikrinimų netikslumus, kiek jų patikimumą. Komisijos nuomone, bendrai vykdant valdymo ir mokėjimo funkcijas kyla abejonė dėl tarnautojų, atsakingų už patikrinimus, nešališkumo, kuris neatsiejamas nuo su tokiu bendru vykdymu susijusiu artumu ir „bendrininkavimu“. Būtent iš Sprendimo C (2008) 5730 17 konstatuojamosios dalies matyti, kad „Reglamento Nr. 438/2001 4 straipsnyje numatyti patikrinimai ir to paties reglamento 9 straipsnyje numatyti patikrinimai negali <…> būti vykdomi bendrai, kad nekiltų pavojus iškraipyti institucijos, atsakingos už mokėjimo prašymų sertifikavimą, sprendimą“.

54 Šiam argumentui reikia pritarti. Iš tikrųjų, kadangi remiantis ESF finansuojamai pagalbai taikomais teisės aktais vadovaujančioji ir mokėjimo institucijos turi atlikti labai įvairių patikrinimų skirtingais etapais, bendras šioms institucijoms priskirtų funkcijų vykdymas kelia nemažą su šių patikrinimų koordinavimu arba net jų susiliejimu susijusį pavojų ir todėl gali kelti abejonių jų patikimumu.

55 Be to, net nesant būtinybės remtis Komisijos nurodytame darbiniame dokumente dėl gerosios praktikos, taikomos mokėjimo institucijoms vykdant sertifikavimo funkciją, kurį Komisijos tarnybos pristatė valstybėms narėms, pateiktais paaiškinimais, ši institucija padarė teisingą išvadą, kad Liuksemburgo mokėjimo ir vadovaujančiosios institucijų organizavimas pažeidė Reglamento Nr. 438/2001 3 straipsnį.

56 Antra, dėl vadovaujančiosios institucijos atliktų pirminių patikrinimų ir mokėjimo institucijos atlikto išlaidų sertifikavimo trūkumų Liuksemburgo Didžioji Hercogystė iš esmės teigia, kad, kritikuodama su EQUAL pagalba susijusią pirminių patikrinimų ir sertifikavimo sistemą Komisija neatsižvelgė į aplinkybę, kad atlikus *a posteriori* patikrinimus nebuvo įtraukta jokių netinkamų išlaidų ir kad galiausiai Bendrijos finansiniai interesai buvo apsaugoti.

57 Tačiau reikia pabrėžti, kad Komisija savo 2007 m. lapkričio 29 d. audito ataskaitoje pažymėjo, jog kai kurios išlaidos ne tik liko nepatikrintos arba nepakankamai patikrintos vadovaujančiosios institucijos pirminiame etape, pažeidžiant Reglamento Nr. 1260/1999 34 straipsnį ir Reglamento Nr. 438/2001 4 straipsnį, bet mokėjimo institucija neatliko ir jų sertifikavimo pagal Reglamento Nr. 1260/1999 38 straipsnio 1 dalies d punktą ir Reglamento Nr. 438/2001 9 straipsnį. Tam tikrais atvejais šios institucijos deklaravo išlaidas, dėl kurių joms buvo kilę abejonių. Konkrečiau tariant, vadovaujančioji institucija neišsamiai patikrino deklaruotas išlaidas. Be to, mokėjimo institucija, sertifikuodama išlaidų ataskaitas, sistemingai neatsižvelgė į tariamai konstatuotus pirminių patikrinimų netikslumus.

58 Tokie trūkumai yra dideli valdymo ar kontrolės sistemų trūkumai, dėl kurių gali atsirasti sisteminių netikslumų. Tiek vadovaujančiosios institucijos vykdomų patikrinimų etapu, tiek mokėjimo institucijai atliekant sertifikavimą, o tai yra patikimo finansų valdymo garantijos, nacionalinės valdžios institucijos turi *ex ante* ir visiškai įsitikinti numatomų išlaidų realumu ir atitiktimi reikalavimams. Priešingai nei teigia Liuksemburgo Didžioji Hercogystė, nepakanka, kad nacionalinės valdžios institucijos atliktų patikrinimus *ex post* ir jais remdamasi prireikus atliktų finansinius koregavimus.

59 Trečia, šie samprotavimai galioja ir kalbant apie Reglamento Nr. 438/2001 7 straipsnyje nurodytos audito sekos priežiūrą. Šiuo atžvilgiu Liuksemburgo Didžioji Hercogystė neįrodė, kad vien nuoroda į paraiškų pateikimo aktus, susijusius su pagalba EQUAL, galėjo savaime suteikti visą konkrečią informaciją, kurios reikalaujama pagal šio reglamento 7 straipsnio 2 ir 3 dalis.

60 Dėl šio aspekto svarbu pabrėžti, kad Reglamento Nr. 438/2001 I priede „Pavyzdinis pakankamos audito sekos informacijos reikalavimų aprašas“ pateikiama labai tiksli informacija apie tai, kokios pareigos tenka nacionalinėms valdžios institucijoms. Jame aiškiai nurodoma, kad šios institucijos turi turėti bei išsaugoti tam tikru valdymo lygiu tvarkomus apskaitos dokumentus bei išsamią informaciją apie kiekvieną bendrai finansuojamą veiklą.

61 Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, pažymėtina, kad Komisija padarė pagrįstą išvadą, jog egzistavo didelių valdymo ar kontrolės sistemų trūkumų, dėl kurių gali atsirasti sisteminių netikslumų, ir dėl to sustabdė pagalbos EQUAL tarpinius mokėjimus.

Šiuo atžvilgiu svarbu priminti, kad Bendrijos paramos prašančių asmenų ir jos gavėjų pareiga užtikrinti, jog jie pateikia Komisijai pakankamai tikslią informaciją tam, kad galėtų tinkamai veikti kontrolės ir įrodymo sistema, skirta patikrinti, ar įvykdytos paramos suteikimo sąlygos, yra neatsiejama ESF paramos sistemos dalis ir būtina jos geram veikimui (pagal analogiją žr. 2007 m. birželio 6 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Mediocurso prieš Komisiją*, T-251/05 ir T-425/05, nepaskelbtas Rinkinyje, 67 punktą ir nurodytą teismų praktiką).

62 Taigi šį ieškinio pagrindą prareikia atmesti.

Dėl ieškinio pagrindo, susijusio su teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimu

Šalių argumentai

63 Liuksemburgo Didžioji Hercogystė teigia, kad Komisija pažeidė teisėtų lūkesčių apsaugos principą, nes 2002 m. rugpjūčio 22 d. ir 2003 m. rugsėjo 4 d. pateiktose prevencinio audito ataskaitose, taip pat 2005 m. vasario 7 d. ataskaitoje aiškiai konstatavo, kad valdymo ir kontrolės sistemomis, susijusiomis su nagrinėjama pagalba, užtikrinama pakankamai garantijų. Taigi šiose audito ataskaitose Komisija padarė visiškai priešingas išvadas nei ginčijamuose sprendimuose.

64 Tačiau šie prevenciniai 2002 m. ir 2003 m. audito patikrinimai pagal Reglamento Nr. 1260/1999 38 straipsnio 2 dalį buvo vieninteliai, atlikti atitinkamu programavimo laikotarpiu, o ginčijami sprendimai priimti remiantis auditu, atliktu jau praėjus šiam laikotarpiui, t. y. tuo momentu, kai nebebuvo įmanoma pataisyti nagrinėjamų valdymo ir kontrolės sistemų. Šiuo atveju Liuksemburgo valdžios institucijos neturėjo jokio pagrindo nepasitikėti šiose atskaitose pateiktu vertinimu dėl jų valdymo ir kontrolės sistemų tinkamumo.

65 Liuksemburgo Didžioji Hercogystė patikslina, kad atlikdamos ankstesnį auditą Komisijos tarnybos aiškiai patvirtino vadovaujančiosios ir mokėjimo institucijų organizavimo tvarką bei Liuksemburgo valdžios taikomą audito sekos priežiūrą ir išlaidų pakopinio sertifikavimo procedūrą.

66 Dėl darbinių dokumentų, susijusių su gerąja praktika, kuriais remiasi Komisija, reikia pažymėti, kad akivaizdu, jog jie buvo parengti 2005 m. pabaigoje, t. y. gerokai po to, kai pradėta teikti pagalba, susijusi su atitinkamu programavimo laikotarpiu.

67 2005 m. vasario 7 d. ataskaitoje, kuri buvo pateikta atlikus papildomą 2004 m. birželio mėn. auditą ir kurią Komisija pateikė kaip atsiliepimo į ieškinį priedą, patvirtinama, kad Komisijos tarnybos apskritai buvo patenkintos projektų atrankos, išlaidų deklaravimo ir kontrolės sistema.

68 Liuksemburgo Didžioji Hercogystė teigia, kad, priešingai nei tvirtina Komisija, 2002 m. liepos mėn., 2003 m. liepos mėn. ir 2004 m. birželio mėn. audito patikrinimų apimtis nebuvo ribota. Objektyviai perskaičius tris minėto audito ataskaitas matyti, kad buvo atliekami išsamūs patikrinimai siekiant, pirma, nustatyti, ar praktiškai įgyvendinamos procedūros atitiko tas, apie kurias buvo pranešta Komisijai, ir taikomus

teisės aktus, antra, atrenkant konkrečias institucijas patikrinti, ar sistemos tikrai galėjo būti patvirtintos. Šiuo atžvilgiu Liuksemburgo Didžiajai Hercogystei nebuvo nurodyta ar priekaištauta, kad atliekant minėtą auditą atrinkta tikrinti veikla buvo ribota ir todėl nereprezentatyvi.

69 Taigi Komisija buvo labai gerai informuota ir patvirtino visas Liuksemburgo valdymo ir kontrolės sistemas.

70 Komisija nesutinka su Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės argumentais. Ji iš esmės tvirtina, kad audito ataskaitos nesukuria teisėtų lūkesčių ir kad bet kuriuo atveju nagrinėjamoje byloje jos tokio lūkesčio nesukūrė.

Teismo vertinimas

71 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką teisė reikalauti teisėtų lūkesčių apsaugos atsiranda, jei įvykdytos trys kumuliacinės sąlygos. Pirma, administracija suinteresuotajam asmeniui iš leidžiamų ir patikimų šaltinių turi būti suteikusi tikslius, besąlyginius ir tarpusavyje derančius patikinimus. Antra, dėl šių patikinimų pobūdžio šiam asmeniui turi kilti teisėtų lūkesčių. Trečia, šie patikinimai turi atitikti galiojančias taisykles (žr. Pirmosios instancijos teismo sprendimus: 2005 m. birželio 30 d. Sprendimo *Branco prieš Komisiją*, T-347/03, Rink. p. II-2555, 102 punktą ir jame nurodytą teismų

praktiką bei 2006 m. vasario 23 d. Sprendimo, *Cementbouw Handel & Industrie prieš Komisiją*, T-282/02, Rink. p. II-319, 77 punktą).

72 Nagrinėjamoje byloje kyla klausimas, ar 2002 m., 2003 m. ir 2005 m. audito ataskaitose pateikti vertinimai dėl bendrai finansuojamų ESF projektų galėjo suteikti pagrindą nacionalinių valdžios institucijų, kurioms visų pirma pavesta valdyti ir kontroliuoti pagalbą, lūkesčiams atsirasti.

73 Šiuo klausimu iš nusistovėjusios teismų praktikos matyti, kad asmuo, kuris padarė akivaizdų galiojančių teisės aktų pažeidimą, negali remtis teisėtų lūkesčių apsaugos pažeidimu (šiuo klausimu žr. 1985 m. gruodžio 12 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Sideradria prieš Komisiją*, 67/84, Rink. p. 3983, 21 punktą ir 2004 m. lapkričio 25 d. Teisingumo Teismo nutarties *Vela ir Tecnagrind prieš Komisiją*, C-18/03 P, nepaskelbtas Rinkinyje, 117–119 punktus; 2003 m. balandžio 9 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Forum des migrants prieš Komisiją*, T-217/01, Rink. p. II-1563, 76 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

74 Be to, teismų praktikoje jau buvo pažymėta, kad teisėtų lūkesčių apsaugos principu negalima remtis ginčijant Bendrijos paramos sustabdymą, kai nebuvo akivaizdžiai laikytasi šios paramos suteikimo sąlygų (šiuo klausimu žr. Pirmosios instancijos teismo sprendimus: 1999 m. rugsėjo 29 d. Sprendimo *Sonasa prieš Komisiją*, T-126/97, Rink. p. II-2793, 39 punktą ir 2006 m. gruodžio 14 d. Sprendimo *Branco prieš Komisiją*, T-162/04, nepaskelbtas Rinkinyje, 123 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

75 Nagrinėjamu atveju, kaip matyti išnagrinėjus pirmąjį ieškinio pagrindą, Komisija nepadarė akivaizdžios vertinimo klaidos sprendime C (2008) 5730 prieidama prie išvados, kad buvo „keli dideli valdymo ir kontrolės sistemų trūkumai“, dėl kurių gali atsirasti sisteminių netikslumų, ir kad dėl to reikėjo sustabdyti pagalbos EQUAL tarpinius mokėjimus.

76 Tokie netikslumai kaip akivaizdus Bendrijos teisės aktų, kuriais remiantis priimtas sprendimas suteikti Bendrijos pagalbą, arba sprendimo suteikti pagalbą nuostatų pažeidimas (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Sonasa prieš Komisiją* 35, 36 ir 39 punktus bei minėtos Nutarties *Vela prieš Komisiją* 117 ir 118 punktus) turi būti laikomi akivaizdžiais galiojančių teisės aktų pažeidimais.

77 Bet kuriuo atveju galbūt egzistuojantys pažeidimai, kurie nebuvo tirti ar nustatyti, niekaip negali būti pagrindas teisėtiems lūkesčiams atsirasti (šiuo klausimu pagal analogiją žr. 2003 m. spalio 16 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Airija prieš Komisiją*, C-339/00, Rink. p. I-11757, 81 punktą). Be to, niekas Komisijai netrukdo, per konkretų patikrinimą nustačius pažeidimų, už juos nustatyti finansines pasekmes. Nacionalinės valdžios institucijos, kurios visų pirma prisiima atsakomybę už finansinę pagalbos kontrolę (žr. Reglamento Nr. 1260/1999 38 straipsnio 1 dalį), negali šios atsakomybės atsisakyti nurodydamos, kad Komisija per ankstesnį patikrinimą nenustatė jokio netikslumo (šiuo klausimu žr. 1999 m. balandžio 22 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Nyderlandai prieš Komisiją*, C-28/94, Rink. p. I-1973, 76 punktą).

78 Taigi, kadangi buvo nustatyta didelių netikslumų, kiek tai susiję su taikytinais teisės aktais, Liuksemburgo Didžioji Hercogystė negali teigti, kad 2002–2004 m. vykdyto audito ataskaitose pateikiamas vertinimas suteikė pagrindą atsirasti pagrįstiems lūkesčiams dėl šioje byloje nagrinėjamos valdymo ir kontrolės sistemos atitikties Bendrijos teisės aktams ir dėl galutinio EQUAL pagalbos išmokėjimo.

79 Bet kuriuo atveju, kaip pabrėžė Komisija per teismo posėdį, Komisijos tarnybų parengtos audito ataskaitos, susijusios su struktūrinių fondų finansuojamos veiklos įgyvendinimu, iš esmės negali būti pagrindas atsirasti teisėtiems lūkesčiams, kaip išplaukia iš 71 punkte nurodytos teismų praktikos, kad valdymo ir kontrolės sistemos, kurias turi sukurti valstybės narės, atitiks keliamus reikalavimus. Tokios atskaitos paprastai parengiamos atrankos būdu remiantis pavyzdine, o ne išsamia informacija apie pagalbą ir tik patvirtina padėtį, stebėtą tuo metu, kai buvo atliekamas auditas. Be

to, šios ataskaitos parodo tik tarnautojų, atsakingų už patikrinimus vietoje, profesinę nuomonę, o ne Komisijos nuomonę, kuri paaiškėja tik vėliau vykstant ginčo procedūrai, į kurią įtraukiama ir atitinkama valstybė narė.

80 Šis samprotavimas juo labiau galioja šioje byloje, nes iš bylos dokumentų nematyti, jog išvados, padarytos ataskaitose, parengtose iki 2007 m. lapkričio 9 d. ataskaitos, suteikė Liuksemburgo valdžios institucijoms kokia nors garantiją, galinčią pagrįsti viltis dėl EQUAL pagalbos valdymo ir kontrolės sistemų atitikties keliamiems reikalavimams ir taip sukelti teisėtų lūkesčių, kad Komisija nesustabdys minėtai veiklai skirtos Bendrijos finansinės paramos teikimo.

81 Iš tikrųjų, ankstesnių audito atskaitų tikslas ir apimtis akivaizdžiai skyrėsi nuo atliktojo 2007 m. lapkričio 29 d. Pirma, 2002 m. liepos 8–12 d. atlikto prevencinio audito ataskaitoje aiškiai nurodyta, kad jo tikslas parengti „bendrą pagalbos valdymo, mokėjimo ir kontrolės sistemos požymių suvestinę“. Šis auditas, atsižvelgiant į ataskaitą, „tik padėjo įrodyti, jog valstybės narės įgyvendinama valdymo ir kontrolės sistema buvo užtikrinama pakankamai garantijų“, remiantis „teorine suvestine“. Antra, 2003 m. rugsėjo 4 d. atskaitoje, susijusioje su 2003 m. liepos mėn. atliktu auditu, minima, jog, beje, siekiama ne tik parengti 1994–1999 programavimo laikotarpio užbaigimo procedūrų suvestinę, bet ir įvertinti, „kaip laikomasi 2002 m. audito ataskaitos“. Trečia, 2005 m. vasario 7 d. atskaita, susijusia su 2004 m. birželio mėn. auditu, buvo siekiama įvertinti situaciją remiantis įvairiais teisės aktuose numatytais aspektais, kuriuos nurodė auditoriai (žr. minėtos atskaitos I dalies 6 punktą).

82 Taigi minėtais audito patikrinimais buvo siekiama įvertinti, kaip įgyvendinama EQUAL pagalbos valdymo ir kontrolės sistema. Tik 2007 m. lapkričio 29 d. ataskaita, kurioje nurodoma, kad ja siekiama „patikrinti atsitiktinai parinktus projektus, kad būtų galima nustatyti valdymo ir kontrolės sistemų, susijusių su 2000–2006 m. programavimo laikotarpiu, patikimumo lygį“, patvirtino patikimumo lygį, suteiktą galiojančioms sistemoms per ankstesnes audito operacijas (žr. minėtos atskaitos 1 punktą). Komisijai negalima priekaištauti dėl to, kad ši galutinė audito ataskaita parengta tik pasibaigus šioje byloje svarbiam programavimo laikotarpiui, t. y. 2000–2006 m. laikotarpiui, nes tai būdinga finansinės kontrolės sistemai pagal Reglamentą Nr. 1260/1999.

83 Remiantis šiais motyvais, reikia atmesti ir antrąjį Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės ieškinio pagrindą, taigi ir visą ieškinį.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

84 Pagal Procedūros reglamento 87 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jeigu laimėjusi šalis to prašė. Kadangi Liuksemburgo Didžioji Hercogystė pralaimėjo bylą, ji turi padengti bylinėjimosi išlaidas pagal Komisijos pateiktus reikalavimus.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (aštuntoji kolegija)

nusprendžia:

1. Atmesti ieškinį.

2. Priteisti iš Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės bylinėjimosi išlaidas.

Martins Ribeiro Papasavvas Wahl

Paskelbta 2010 m. birželio 18 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Parašai.